Valvontaosasto
Tullivalvonta
Juha Lind

21.3.2024
Dnro H609/01.02.01/2024

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Tullin lausunto valtioneuvoston selvitykseen Euroopan komission viidestä uudesta aloitteesta taloudellisen turvallisuuden parantamiseksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Tullilta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selvitykseen Euroopan komission viidestä uudesta aloitteesta taloudellisen turvallisuuden parantamiseksi. Aloitteet ovat osa EU:n taloudelliseen turvallisuuteen sovellettavaa laajempaa kolmiraiteista lähestymistapaa, joilla edistetään EU:n kilpailukykyä, suojaudutaan riskeiltä ja muodostetaan kumppanuuksia yhteisten taloudelliseen turvallisuuteen liittyvien etujen edistämiseksi.

Tulli on tutustunut perusmuistioon (EU/394/2024-TEM-2) ja lausuu seuraavaa:

Muistiossa käsiteltävien asioiden osalta Tulli on toimivaltainen viranomainen lain kaksikäyttötuotteiden valvonnasta (562/1996) perusteella. Tullin tehtävänä on valvoa, että asiakkaalla on ulkoministeriön myöntämä vientilupa ja tehdä vientilupiin tarvittavat merkinnät. Kaksikäyttötuotteiden kauttakuljetukset eivät ole luvanvaraisia kuin tietyissä erityistapauksissa, kuten esimerkiksi jos, viejä, välittäjä, kauttakuljettaja tai siirtäjä on saanut ulkoministeriöltä ilmoituksen, että sen tuotteet ovat tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettu joukkotuhoaseisiin tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettu sotilaskäyttöön maassa, johon kohdistuu aseidenvientikielto. Tullin tulee pidättää kauttakuljetettava kaksikäyttötuote, mikäli Tullilla on syytä epäillä, että tuotteet ovat tai mahdollisesti ovat tarkoitettu kokonaan tai osittain käyttöön, joka liittyy esimerkiksi kemiallisten, biologisten tai ydinaseiden kehittämiseen, tuotantoon tai käsittelyyn yms. tai sotilaalliseen loppukäyttöön, jos ostajamaata tai määrämaata koskee aseidenvientikielto.

Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annettua lakia (562/1996) ollaan uudistamassa. Tämän myötä Tullin riittävät toimivaltuudet valvontaviranomaisena varmistetaan. Voimassa olevan sääntelyn ongelmaksi on todettu riittämättömät toimivaltuudet aineettomien kaksikäyttötuotteiden viennin valvonnassa. Uudistetussa laissa Tullille ehdotetaan aineettomien kaksikäyttötuotteiden viennin valvontaan samoja toimivaltuuksia kuin muiden kaksikäyttötuotteiden osalta.

Tulli yhtyy muistiossa esitettyyn näkemykseen vientivalvonnan tärkeydestä muuttuneessa toimintaympäristössä. Tulli myös kannattaa muistiossa esitettyjä tavoitteita kaksikäyttötuotteiden valvonnan kehittämiseksi, tutkimus- ja kehittämistehtäviä vientivalvontateknologian osalta ja kansainvälisen yhteistyön lisäämistä. Muilta osin Tullilla ei ole kommentoitavaa.

Juha Lind
tulliylitarkastaja

Jakelu Talousvaliokunta (sähköisesti: TaV@eduskunta.fi), Tullin kirjaamo
Tiedoksi Tullin valvontaosasto